

Specialuddannelse
i spiseforstyrrelser
Koordinering
Opkvalificering
Kvalitetssikring

Tillæg

til projektbeskrivelse
af 4. februar 2008
udarbejdet af
PS LANDSFORENING

Bevillingsbrev af 9. juni
j.nr. 2008-12143-123

PS, Dorte Nielsen

vedr.: j.nr. 2008-12143-123

Efter modtagelse af bevilling på 4 x 2 mio. kr. til projekt KOK, en national specialuddannelse i opsporing og behandling af spiseforstyrrelser, er der lavet en uddybende projektbeskrivelse tilpasset det økonomiske tilskud, og der er lagt en fast linie for organiseringen.

PS står som tilskudsansvarlig, hvilket har betydet, at PS har taget en større aktiv rolle i projektet, end der oprindeligt var lagt op til.

PS har som følge af ansvaret som tilskudsansvarlig en afgørende indflydelse i hele projektet. Men i organisationen har PS ønsket at uddelegere/dele ledelsesansvaret med fagpersoner - forretningsudvalget og styregruppen. PS har direkte indflydelse i alle led af organisationen.

Formål og målsætninger for uddannelsen

Formålet for uddannelsen er at oprette en kompetencegivende uddannelse i diagnosticering, behandling og evaluering af spiseforstyrrelser til psykologisk, social- og sundhedsfagligt uddannet personale i såvel offentligt som privat regi. At skabe en generel opkvalificering af relevant personale og samtidig optimere samarbejdet på tværs og dermed nedbryde fordomme. For det danske nationale uddannelsesprogram gælder også:

- at fremme kendskabet til det specielle ved spiseforstyrrelser
- vise at bag det specielle drejer det sig som det almene og de kendte psykologiske, relationer og medicinske temaer
- og dermed bidrage til en terapeutisk selvtillid til at behandlere anvende sine tidligere og sine nye kundskaber til at møde den gruppe på en bedre måde

Projektets målsætninger er

- at gennemføre 4 uddannelseshold á 48 deltagere, og dermed få 192 ressourcepersoner
- at rekruttere behandlere fra både offentligt og privat regi (1/3 af deltagerne skal være private)
- at få skabt et netværk og fremme netværksopbygning
- at udvikle samarbejdet på tværs af sektorerne
- Alle behandlere skal kunne leve op til Sundhedsstyrelsens standarder for kvalitet i behandlingen
- at få skabt en national uddannelse, med samme anerkendelse som for det norske "Kropp og selvfølelse"

Målgruppe for uddannelsen

Sundheds- eller socialfagligt grunduddannede personer i offentligt eller privat regi, der arbejder med opsporing, behandling eller social rehabilitering af spiseforstyrrede. Psykologisk - sundheds- og socialfagligt grunduddannet personale som læger, sygeplejersker og sundhedsplejersker, psykologer, fysioterapeuter, ergoterapeuter, socialrådgivere og pædagoger fra B/U psykiatri.

Organisering

I det oprindelige projekt havde vi gerne set en organisering, hvor Sundhedsstyrelsen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse eller VISO er inde over. Det mener de ansvarlige bag bevillingen imidlertid ikke er nødvendigt med baggrund i den faglige kompetente arbejdsgruppe og meget brede inddragelse af aktører i indsatsen for spiseforstyrrelser.

- **Økonomisk ansvarlig:** PS

- **Styregruppe på 10 personer**

9 personer udpeget af DSS, ud fra følgende kriterier:

- faglige kompetencer
- faggruppe
- geografi
- offentlig/privat

samt 1 person fra PS, som følge af funktionen som tilskudsansvarlig.

Associeret: Evt. én fra Ministeriet for sundhed og forebyggelse. Ministeriet vil få tilsendt mødeindkaldelse og referater, og er til enhver tid velkommen til at deltage i møder og dialoger.

I forhold til det oprindelige projekt har vi fastholdt, at det skulle være Dansk Selskab for spiseforstyrrelser, som udpeger styregruppe medlemmerne ud fra ovennævnte kriterier. Ét af medlemmerne er i ørigt også tilknyttet VISO, hvilket er med til at sikre inddragelse og samarbejde med bestående offentlige tiltag, som har en udviklende indflydelse mellemsamarbejdsparterne og tiltag i det hele taget.

Styregruppen har det overordnede ansvar for kvalitet og faglighed - giver ideer og input til undervisere og program, diskuterer indhold og evalueringer, justerer programmet osv. i samarbejde med sekretariat.

Ansætter uddannelseskoordinator. Styregruppen skal være meget aktive ved udarbejdelse af det første uddannelseshold og er med i processen omkring udpegning af vejledere, idet vi først kan få ansat uddannelseskoordinator 1. august 2008. Da der pålægges styregruppen en del arbejde særligt i opstartsfasen, afregnes der et årligt honorar til deltagerne i styregruppen på kr. 8.000,- og til de 3 i forretningsudvalget et honorar på ialt kr. 15.000,-. Honorar dækker for mødedeltagelse (planlægning, ansættelsessamtaler og koordinering).

I det 4. år er der ikke indregnet honorar til styregruppen, da vi sætter sidste uddannelseshold igang i april 2010 og holdet afslutter i november 2011.

Styregruppen er:

Mette Waaddegaard, læge, formand DSS

Lene Kiib Hecht, kl. diætist, DSS

(Inger Becker, sygeplejerske, DSS - ansat som uddannelseskoordinator, så ny sygeplejerske skal udpeges)

Kirsten Hørder, læge, CfS, Odense UH

Kristian Rokkedal, læge, CfS, Århus

Marianne Hertz, læge, Anoreksiklinikken, Kbh.

Eva Christiansen, privatpraktiserende psykiater, Kbh.

Jens Peter Vestergaard, socialrådgiver, Askovhus, Kbh - tilknyttet som VISO konsulent

Anne Agerbo, psykolog Kognitiv terapicenter Århus

Erna Poulsen, PS-Landsforeningen, Lemvig

Styregruppen er ansvarlige for at uddannelsen lever op til den høje standard i undervisningen, og at der arbejdes efter de overordnede målsætninger.

• **Forretningsudvalg**

Der er udpeget et forretningsudvalg, som alle har en særlig forpligtelse til at være hurtig til at gå ind i problemstillinger og opgaver og aktivt bidrage med løsningsforslag.

Forretningsudvalget er de virksomhedsansvarlige og er udpeget af styregruppen:

Mette Waaddegaard, overlæge og formand i Dansk Selskab for Spiseforstyrrelser

Kirsten Hørder, overlæge OUH

Kristian Rokkedal, overlæge CfS

Desuden er sekretær Dorte Nielsen fra PS med inde over alle beslutninger, og har til enhver tid mulighed for at give sin mening til kende.

Forretningsudvalget er med til at sammensætte uddannelseshold ud fra ansøgninger og med fokus på muligheden for opbygning af tværfagligt netværk.

Forretningsudvalget skal deltage aktivt i planlægning af endeligt kursusprogram og opstartskonference m.m.

• **Sekretariat**

Sekretariatet består af en sekretær og en uddannelseskoordinator.

Dorte Nielsen fra PS er ansat af arbejdsgruppen som sekretær, 30/15/7 timer/uge, og varetager følgende opgaver

Administration/Økonomi (økonomi dog således at alt udbetaling og bogføring m.m. udføres af kassereren fra PS

Hjemmeside/blog, Presse og PR

Korrespondance-tilmeldinger mm.

Uddannelseskoordinator ansættes af styregruppen. Ansættelse pr. 1. august 2008 og frem til 30. november 2011. Stillingen er 25/20 timer/uge. 25 timer det første år hvorefter arbejdstiden nedsættes til 20 timer.

Uddannelseskoordinatoren koordinerer, organiserer, arrangerer, kontakter til:

Undervisere

Deltagere

Vejledere

samt er med ved alle undervisningsdage - ikke vejledningsdage.

• **Vejledere**

Vejlederne har en betydningsfuld rolle i den tværfaglige gruppe. Vejledningsdagene udgør en væsentlig del af kursuset. For hvert hold er der 6 netværksgrupper á 8 personer med 1 vejleder. Styregruppe udvælger vejleder og sætter hold ud fra kompetence og tværfaglighed i vejledergruppen - vejledere fra både privat og offentligt regi.

Uddannelseskoordinator har samarbejdet med vejledere, og der arrangeres seminar 2 dage til start og 1 x pr. år til fælles mål og ideer og erfaringsudveksling. Dog kun i 2009 og 2010 ud fra at projektet er under nedlukning i 2011 6 x 1 dages vejledning over 1½ år. Regionale grupper, tværfaglige der afholdes tæt på vejlederen.

Deltageres cases: vejledning, rådgivning, diskussion

Netværksopbygning: tillid, tryghed, samarbejde.

Vejlederne kan endvidere trække på nogle tilknyttede konsulenter med speciale i socialpsykiatri.

I Danmark ligger supervisions/vejleder honorar i niveauet 7.500-12.000 for én arbejdsdag + transport. Vi lægger ud med, at give vejlederne et honorar på kr. 50.000 for 6 vejledningsdage + deltagelse på 1 modul (2 timer) sammen med det hold de skal vejlede + de skal deltage på seminar for vejledere. Vi håber, at vi kan finde tilstrækkelig mange kvalificerede vejledere, som ikke bare går efter indtjeningen på denne opgave, og vil være med til at løfte en meget vigtig opgave, hvor vi gerne skulle få en uddannelse, som er lige så eftertragtet som dét i Norge.

Indhold og tidsplan for uddannelsen

Vi lægger stor vægt på "opstarts konference"/markedsføring for ledere i kommuner, regioner og regionernes sundhedsansvarlige indenfor psykiatri, således vi kan skabe en viden og en begejstring for projektet, således at lederne vil kunne se, mulighederne i at sende folk på dette kursus. De skal med både ved start og afslutning, da det er utrolig vigtigt af hensyn til implementeringen. (vi har ikke fundet penge til afslutning, så det er ikke med endnu, men vi har ikke opgivet tanken endnu)

Hvert kursushold bliver på 48 deltagere. Det giver i alt 6 vejledningsgrupper. Uddannelsen består af i alt 12½ kursus dage og 6 vejledningsdage på 1½ år.

Intro kursus (3 ½ dag søndag til aften og frem til onsdag eftermiddag)

Den 1. aften anvendes til intro med kultursociologisk oplæg og hygge

De følgende 3 kursusdage indeholder:

Diagnoser

Biologiske forhold – husk særlige forhold børn/unge

Udviklingspsykologi

Forekomst og årsager

Tidlige tegn – opsporing

Start på brug af diagnostiske redskaber, hvordan kan man diagnosticere?

Vejledningsgrupper er på forhånd sammensat her og der vil også indgå undervisning i netværksarbejde.

- opgave mellem 1. og 2. kursus del. "Find en spiseforstyrret!"

Behandling – forløber over 3 x 2 seminar dage

Overblik – flersporet behandling, faseopdeling m.m.

Forskellige former for terapi + somatisk del herunder ernæringsterapi

- opgaver mellem de 3 kursus ophold.

Efterbehandling – 2 x 1dag seminar

Sociale forhold

Rehabilitering

Socialpsykiatri

Vedligeholdelses indsats – husk særlige forhold for børn og unge

Bostøtte

Kropsterapi

- opgave i emne efter eget valg. Lav synopsis på maks. 5 sider

Afslutning – 1 x 1 dag seminar

Test i grundlæggende kendskab til spiseforstyrrelser under overvejelse

Evaluering

Fremlægge opgave/synopsis i gruppe

(i alt 12 ½ + 6 vejledningsdage)

Gennemgående på alle undervisningsdage er motivationsarbejdet. I forløbet aftaler de enkelte vejledningsgrupper selv deres 6 vejledningsdage, hvor man vil bruge deltagernes egne sager som tilknyttes til de forskellige temaer. I forbindelse med vejledningsdagene vil der blive stor fokus på samarbejde på tværs.

Tidsplan for uddannelseshold

Der vil blive gennemført 4 uddannelseshold:

Hold 1 starter 16. november 2008

Hold 2 starter april 2009

Hold 3 starter november 2009

Hold 4 starter april 2010

I alt 192 deltagere kommer igennem uddannelsen, som løber over ca. 1½ år.

Evaluering af uddannelsen:

I forbindelse med, at vi har vurderet på besparelser, har vi diskuteret nødvendigheden af evalueringen, som i budgettet er sat til kr. 340.000. Der er enighed om, at vi må finde midler, så vi undgår en besparelse på kr. 185.500 på evalueringsdelen. Der skal pågå en løbende evaluering på flere niveauer.

- Evaluering af deltagernes udbytte ved spørgeskemaer/evalueringskemaer efter hver kursusdag
- Slutevaluering af deltagertilfredshed samt evt. arbejdsgivertilfredshed
- Evt. test af fagligt udbytte

Vi har indgået aftale med Kvalitetscentret i Århus omkring evaluering. Der er afsat en del ressourcer til evalueringen - både til Kvalitetscentret, men også indirekte da sekretær og uddannelseskoordinator også skal gå aktivt ind i processen her, så vi får en god og grundig proces, idet vi har en formodning om, at erfaringerne og evalueringerne vil give et tydeligt billede på, at det er et tiltag, som skal fortsætte ud over tilskudsperioden

Samlet budget for projekt KOK

Bevilling 4 x 2 mio. kr. i 2008, 2009, 2010, 2011		8.000.000
Udviklings- og opstartsomkostninger	599.000 (note 1)	
4 uddannelseshold á 1.097.000	4.388.000 (note 2)	
Faste udgifter 2008	617.500 (note 3)	
Fasteudgifter 2009	986.000 (note 4)	
Faste udgifter 2010	916.000 (note 5)	
Faste udgifter 2011	679.000 (note 6)	8.185.500
Underskud		- 185.500

Note 1 - OPSTARTSOMKOSTNINGER, 2008:

Udvikling af KOK – forarbejde og afslutte i Norge, besøg studieleder i Norge, styregruppe møder		150.000
Etableringsudgifter		
EDB og kontor	40.000	
Hjemmeside	15.000	
Ansættelse	15.000	
Markedsføringsmateriale	50.000	120.000
Udvikling af Evalueringsværktøj		150.000
Styregruppemøder, 3 vedr. planlægning opstart m.m.		35.000
Pressemøde om KOK		15.000
Opstartskonferencer, 5 konferencer		
Honorar 3 dage til Kari-Brith	30.000	
Rejseudgifter og hotel	20.000	
Leje af lokaler og forplejning, 375 delt.	70.000	
Invitationer og forsendelser	10.000	
Løngodtgørelse Mette	9.000	129.000

Note 2 - Udvikling, opstart mm. I alt 599.000

BUDGET PR. UDDANNELSESHOLD (4 x 48 deltagere):

Opstarts kursusophold, 3 ½ dag	250.000
3x2 dage	290.000
3x1 dag	72.000
Oplægsholdere	150.000
6 x 6 vejledningsdage (8deltagere i hver gruppe)	300.000
kursusmateriale (primært egenbetaling af deltag.)	10.000
Forplejning 6 vejledningsdage	25.000
Direkte omkostninger pr. hold	1.097.000

4 uddannelseshold med 48 deltagere – i alt 192 deltagere. Prisen pr. uddannet deltager kr. 42.633,- (I Norge er prisen til sammenligning n.kr. 55.000,-)

Note 3 - Faste øvrige OMKOSTNINGER 2008:

Honorar kasserer, 5 mdr.	7.500
Løn uddannelseskoordinator, 5 mdr., + diverse medarb.omk.	208.000
Løn sekretær 0 + diverse medarb. Omk.	205.000
Styregruppehonorar,7 mdr.	55.000
Kontorhold m.m.	15.000
Telefon og mobil internet,	12.000
Vedligehold hjemmeside	0
Kursus, Nordisk konference	30.000
Kørselspenge/rejse- og opholdsudgifter	10.000
Kontingenter, abonnementer m.m.	5.000
Revisor	20.000
Diverse	50.000
Faste omkostninger i alt 2008	617.500

Note 4 - Faste øvrige OMKOSTNINGER 2009:

Honorar kasserer	18.000
Løn uddannelseskoordinator + diverse medarb.omk.	470.000
Løn sekretær + diverse medarb. Omk.	156.000
Styregruppehonorar,	93.000
Kursus for vejledere	50.000
Kontorhold m.m.	15.000
Telefon og mobil internet,	20.000
Vedligehold hjemmeside	4.000
Kursus	30.000
Kørselspenge/rejse- og opholdsudgifter	20.000
Kontingenter, abonnementer m.m.	5.000
Evaluering	60.000
Revisor	25.000
Diverse	20.000
Faste omkostninger i alt 2009	986.000

Note 5 - Faste øvrige OMKOSTNINGER 2010:

Honorar kasserer	18.000
Løn uddannelseskoordinator + diverse medarb.omk.	400.000
Løn sekretær + diverse medarb. Omk.	156.000
Styregruppehonorar, 9 á kr. 8.000 + 3 á 7.000 til forretningsudvalg	93.000
Kursus vejledere	50.000
Kontorhold m.m.	15.000
Telefon og mobil internet,	20.000
Vedligehold hjemmeside	4.000
Kursus	30.000
Kørselspenge/rejse- og opholdsudgifter	20.000
Kontingenter, abonnementer m.m.	5.000
Evaluering	60.000
Revisor	25.000
Diverse	20.000
Faste omkostninger i alt 2010	916.000

Note 6 - Faste øvrige OMKOSTNINGER 2011:

Honorar kasserer	18.000
Løn uddannelseskoordinator, + diverse medarb.omk.	375.000
Løn sekretær, 15.000 + diverse medarb. Omk.	117.000
Kontorhold m.m.	15.000
Telefon og mobil internet,	20.000
Vedligehold hjemmeside	4.000
Kørselspenge/rejse- og opholdsudgifter	20.000
Kontingenter, abonnementer m.m.	5.000
Evaluering	60.000
Revisor	25.000
Diverse	20.000
Faste omkostninger i alt	679.000

Det er ikke realistisk at reducere yderligere i de budgetterede udgifter. Derfor må PS beregne sig på, at der skal findes kr. 185.500 til dækning af underskud – enten via sponsorer, fonde eller andre midler.

Budgettet er beskåret således, at deltagerne selv skal betale for den overvejende del af undervisningsmateriale, hvor det tilstræbes at det sker direkte til kursusstedet Comwell.

Der kan dog blive tale om nogle besparelser ved opstartsomkostningerne, således det kan minimere underskuddet. Ligesom udgifterne til den grundige evaluering kan blive mindre på grund af en større egen indsats fra sekretær og uddannelseskoordinator.

Honorar til oplægsholdere kan også komme til at variere, alt efter den endelige sammensætning af kursusprogrammet og aktuelle oplægsholdere. Der er afsat kr. 150.000 til 12 ½ undervisningsdag, hvilket giver et gennemsnit på kr. 12.000 i honorar til oplægsholdere pr. dag.

Det vil også blive sådan, at uddannelseskoordinator kan gå ind og tage nogle undervisningstemaer, da vi har ansat én, som i forvejen har erfaring med undervisning inden for spiseforstyrrelser.

I det oprindelige projekt var der arbejdet med en afslutning som en 1 dages konference for ledere m.m. - samme gruppe som inviteres til opstartskonferencen. Det er ikke med i projektet, da der ikke er midler til det.

Det var en udbygning i forhold til den norske model, for at opnå en endnu højere grad af implementering. Tanken er ikke helt opgivet endnu, da vi vil forsøge at finde midler til det.

specialluddannelse i opsporing og behandling af spiseforstyrrelser

et nationalt uddannelsesprogram i Danmark. KOK - Koordinering, Opkvalificering, Kvalitetssikring.

ialt 12 1/2 seminar dage + 6 vejledningsdage - et forløb over ca. 1 1/2 år

Opstartskonference	Introduktion	Behandling	Efterbehandling	Afslutning	Leder afslutning
<p>1/2-dags seminar</p> <p>Formål:</p> <p>At synliggøre den manglende indsats for denne gruppe af unge med dårligt selvværd. At skabe begejstring for dette unikke uddannelses tilbud, og få deltagerne til at se mulighederne i at prioritere denne uddannelse.</p> <p>Deltagere:</p> <p>Ledere i kommunerne og regionerne samt indenfor sundhedsvæsenet. Private psykologer, psykiatere, diætister m.m.</p> <p>Indhold:</p> <p>Kari-Brith Thune-Larsen klinisk psykolog og leder på den norske uddannelse "Kropp og selvfølelse".</p> <p>Evt. én fra ministeriet eller sundhedsstyrelsen samt Mette Waadegaard og Dorte Nielsen</p>	<p>3 1/2 dages seminar</p> <p>(søndag til aften og frem til onsdag eftermiddag)</p> <p>Den 1. aften anvendes til intro med kultursociolog og hygge. De følgende 3 kursusdage indeholder:</p> <p>Diagnoser</p> <p>Biologi – husk særlige forhold børn/unge</p> <p>udviklingspsykologi</p> <p>Forekomst og årsager</p> <p>Tidlige tegn – opsporing</p> <p>Start på diagnostiske redskaber, hvordan kan man diagnosticere</p> <p>Vejledningsgruppe starter her og med undervisning i netværks arbejde.</p> <p>Opgave mellem 1. og 2. kursus del. "Find en spiseforstyrret!"</p> <p>ca. 4 uger senere kommer næste kursus del.</p> <p>Forslag til internationale eksperter er Finn Skårderud</p>	<p>3 x 2 dages seminar</p> <p>Overblik – flersporet, faseopdeling m.m.</p> <p>Forskellige former for terapi + somatisk del herunder ernæring</p> <p>- opgaver mellem de 3 kursusophold.</p> <p>Forslag til internationale eksperter er Brian Lask, Jossie Geller.</p> <p>Men de bærende kræfter er fortsat danske undervisere.</p>	<p>2 dages seminar</p> <p>Sociale forhold</p> <p>Rehabilitering</p> <p>Socialpsykiatri</p> <p>Vedligeholdelses indsats – husk særlige forhold for børn og unge.</p> <p>Bostøtte</p> <p>Kropsterapi</p> <p>kostvejledning / ernæringsfysiologisk undervisning</p> <p>Opgave i emne efter eget valg. Lav synopsis på maks. 5 sider til afslutnings dag.</p>	<p>1-dags seminar</p> <p>Test i grundlæggende kendskab til spiseforstyrrelser.</p> <p>Evaluerings.</p> <p>Fremlægge synopsis i gruppe</p>	<p>~~Lederkredsen, præsenteres for opgavebesvarelse og der sammenfattes program for implementering og forankring m.m.~~</p> <p><i>Indtil videre udtaget af programmet - indtil der bliver fundet en økonomisk løsning.</i></p>

Gennemgående i alle forløb her er MOTIVATIONS arbejdet - samt implementering og forankring

Mellem modulerne indgår ialt 6 vejledningsdage i tværfaglige grupper på 8 deltagere.

Efter grundforløbet er der mulighed for at bygge på med specialkurser til bl.a. undervisere for at sikre, at viden kommunikeres ud i de mere forebyggende led.